

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

Anexa nr.5
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.1/1 din 31 ianuarie 2014

CURRICULUM

la disciplina

„PARTICULARITĂȚILE SOLUȚIONĂRII LITIGIILOR FISCALE”

(candidați la funcția de judecător)

AUTOR:

Vlad VLAICU,
doctor în drept, conferențiar universitar

_____ AVIZAT
Mariana PITIC, șef al Direcției instruire și cercetare

Chișinău, 2014

I. PRELIMINARII

Dreptul fiscal reprezintă o ramură complexă de drept formată din instituții și norme juridice care au drept scop reglementarea relațiilor sociale ce se nasc, se modifică și se sting în legătură cu impozitele și taxele generale de stat, impozitele și taxele locale, executarea obligației fiscale, executarea silită a obligației fiscale, infracțiunile și contravențiile din domeniul fiscal și răspunderea pentru săvârșirea acestora.

Deoarece prin mecanismul fiscal se asigură formarea unei părți considerabile a bugetului de stat și în legătură cu aceasta apar frecvent raporturi juridice fiscale legate de plata impozitelor și taxelor de către diverși subiecți, Dreptul fiscal apare ca o disciplină absolut necesară pentru studierea și aplicarea corectă a mecanismului de impunere, atât de către contribuabili cât și de către organele investite cu atribuții de administrare fiscală, inclusiv pentru a soluționa echitabil, legal și prompt litigiile apărute.

Scopul disciplinei este în formarea/dezvoltarea competențelor profesionale ale audienților pentru soluționarea efectivă și competentă a cauzelor fiscale; de a asigura viitorii judecători cu cunoștințe profunde în acest domeniu, de a forma deprinderi practice în aplicarea corectă a legislației fiscale, inclusiv prin prisma convențiilor internaționale în domeniu etc.

Curriculum-ul este format în baza legislației în vigoare a Republicii Moldova, a doctrinei juridice de specialitate și a practicii judiciare va permite viitorilor judecători să-și completeze și aprofundeze cunoștințele teoretice și să obțină abilități practice legate de specificul soluționării cauzelor fiscale.

Destinatarii sunt audienții Institutului Național al Justiției, candidații la funcția de judecător. Orele au un caracter aplicativ și utilizează o paletă largă și diversificată de proiecte și metode didactice, aplicații și exerciții practice, inclusiv spețe ce cuprind studiu de caz.

Tematica este formulată astfel încât să stimuleze gândirea independentă a audienților, să le creeze interesul pentru cunoașterea problematicii juridice, să dezvolte preocupare pentru studiul individual sistematic.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei audientul va obține următoarele competențe:

- să poată identifica conceptele de bază cu care se operează în cadrul dreptului fiscal;
- să poată determina fără echivoc normele dreptului fiscal aplicabile pentru examinarea și soluționarea diferitor situații litigioase sau nelitigioase;
- să dețină cunoștințe și abilități practice de determinare a obiectului și sarcinii probațiunii în litigiile fiscale, precum și în utilizarea mijloacelor de probă;
- să posede abilități practice de elaborare a actelor procesuale civile din domeniul litigiilor fiscale;
- să proiecteze și să motiveze acte judecătorești de dispoziție prin prisma normelor de drept fiscal național și drept fiscal comunitar și internațional;
- să aplice practica judecătorească și practica CEDO.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei audientul va fi capabil să:

- distingă funcțiile și atribuțiile organului fiscal de cele ale altor organe cu atribuții de administrare fiscală și altor organe de stat;
- cunoască și să poată aplica legislația în domeniul fiscal, tratatele și convențiile în domeniul fiscal;
- determine și să analizeze regulile și modurile de executare silită a obligațiilor fiscale, de efectuare a controlului fiscal;

- identifice principalele probleme în domeniul aplicării normelor juridice fiscale și să determine situațiile în care legislația fiscală este imperfectă;
- determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Inspectoratele Fiscale Teritoriale, de atribuțiile fiscale Serviciului Vamal, a Serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale;
- determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de procedura de efectuare a controlului fiscal, formele și metodele controlului fiscal, drepturile care pot fi încălcate în procesul controlului fiscal și procedura de contestare a actelor controlului fiscal etc.;
- determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de procedura de executare silită a obligațiilor fiscale și anume condițiile de declanșare a executării silită a obligațiilor fiscale, regulile de executare silită a obligațiilor fiscale, modalitățile și regulile de percepere a surselor financiare din conturile contribuabilului, din contabilitatea întreprinderii etc., procedura de comercializare a bunurilor sechestrate și procedura de contestare a deciziilor sau acțiunilor organului fiscal;
- determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de evaziunea fiscală, cauzele și consecințele acestui fenomen, modalitățile și efectele cât și răspunderea pentru infrațiunea, contravenția de evaziune fiscală;
- determine particularitățile soluționării cauzelor fiscale legate de dubla impunere internațională; să cunoască regulile stabilite de convențiile de evitare a dublei impuneri și metodele de evitare a acestui fenomen;
- compare procedura de executare silită a obligațiilor fiscale aplicabilă persoanelor juridice și persoanelor fizice;
- stabilească trăsăturile specifice ale procedurii de efectuare a controlului fiscal la oficiul organului fiscal și a controlului fiscal efectuat la fața locului;
- compare înlesnirile fiscale acordate persoanelor fizice cu cele acordate persoanelor juridice;
- compare modalitatea de contestare a actelor și acțiunilor de executare silită cu contestarea generală a actelor și acțiunilor întreprinse de organele fiscale;
- analizeze practica judiciară și să întocmească proiecte de hotărâri judecătorești motivate în baza unui studiu de caz concret;
- analizeze particularitățile specifice de examinarea a cauzelor fiscale;
- estimeze eficiența normelor din dreptul fiscal pentru nivelul de dezvoltare actual al R. Moldova;
- aplice practica Curții Supreme de Justiție pe problemele fiscale;
- rezolve spețe și să soluționeze studii de caz pe bază de dosare complete.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Particularitățile soluționării cauzelor fiscale	Vlaicu Vlad	III	18	0	18	colocviu diferențiat

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	Teme	Ore curs	Ore practice
1.	Organele cu atribuții de administrare fiscală	0	1
2.	Controlul fiscal	0	2

3.	Particularitățile executării obligației fiscale	0	4
4.	Executarea silită a obligației fiscale	0	4
5.	Răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale	0	4
6.	Unele aspecte ale impunerii fiscale	0	2
7.	Dubla impunere	0	1
TOTAL		0	18

VI. UNITĂȚI TEMATICE

Unități tematice	Strategii didactice Resurse logistice	Sugestii pentru lucrul individual
Tema 1. Organele cu atribuții de administrare fiscală		
<i>Ore practice</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Inspectoratul Fiscal Principal de Stat. 2. Inspectoratele Fiscale Teritoriale. 3. Serviciul Vamal și atribuțiile lui în domeniul fiscal. 4. Serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale. 	Seminare Tablă flipchart	Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor.
Tema 2. Controlul fiscal		
<i>Ore practice</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Formele și metodele de efectuare a controlului fiscal. 2. Actele controlului fiscal. 3. Contestarea actelor sau acțiunilor de control ale organului fiscal sau a funcționarului fiscal. 	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor.
Tema 3. Particularitățile executării obligației fiscale		
<i>Ore practice</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Specificul calculării impozitelor și taxelor. 2. Modificarea obligației fiscale. 3. Modalitățile de stingere a obligațiilor fiscale. 4. Termenele de prescripție în materie fiscală. 	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor.
Tema 4. Executarea silită a obligației fiscale		
<i>Ore practice</i>		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Aspecte generale de executare silită a obligației fiscale. 2. Specificul executării silite a obligației fiscale în cazul persoanelor juridice. 3. Specificul executării silite a obligației fiscale în cazul persoanelor fizice. 4. Perceperea incontestabilă din conturile bancare al contribuabililor. 5. Specificul sechestrării bunurilor de către organul fiscal. 6. Perceperea restanțelor din contul altor bunuri ale contribuabililor. 7. Specificul comercializării bunurilor sechestrate. 8. Contestarea deciziilor sau acțiunilor de executare silită a obligației fiscale. 	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor.

Tema 5. Răspunderea pentru încălcarea legislației fiscale.		
<i>Ore practice</i>		
1. Caracterele și temeiurile tragerii la răspundere pentru încălcarea legislației fiscale. 2. Tipuri de încălcări ale legislației fiscale și felurile sancțiunilor aplicate. 3. Subiecții răspunderii pentru încălcarea legislației fiscale și temeiurile de eliberare a contribuabililor de răspundere pentru încălcarea legislației fiscale. 4. Procedura de examinare a cazurilor de încălcare fiscală. Contestări. 5. Alte forme de răspundere pentru încălcarea legislației fiscale.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor.
Tema 6. Unele aspecte ale impunerii fiscale.		
<i>Ore practice</i>		
1. Specificul impozitării veniturilor persoanelor fizice. 2. Specificul impozitării veniturilor persoanelor ce practică activitatea de antreprenoriat. 3. Unele aspecte legate de TVA. 4. Unele aspecte legate de accize, impozit privat. 5. Specificul impozitelor și taxelor locale.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Soluționarea spețelor. Examinarea dosarelor.
Tema 7. Unele aspecte legate de dubla impunere.		
<i>Ore practice</i>		
1. Fenomenul de dublă impunere internațională. 2. Necesitatea evitării dublei impuneri pentru dezvoltarea normală a relațiilor economice externe. 3. Criteriul teritorialității, cetățeniei și regulile stabilite prin convențiile de evitare a dublei impuneri. 4. Metodele de evitare a dublei impuneri.	Seminare Studiu de caz Tablă flipchart	Soluționarea spețelor.

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audiențelor în cadrul orelor practice;
- redactarea unor acte procesuale (încheieri, hotărâri, decizii) în baza temelor studiate;
- susținerea a 2 (două) testări obligatorii care vor conține sarcini cu obiective de măsurare a cunoștințelor, capacităților și competențelor/aptitudinilor profesionale.

B. Evaluarea finală se va efectua sub forma colocviului diferențiat la finele disciplinei de studiu, prin soluționarea situațiilor de caz pe baza studierii dosarelor.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acorduri, convenții și tratate internaționale:

Acorduri, convenții sau tratate de evitare a dublei impuneri, de prevenire a evaziunii fiscale

1. Acord între Guvernul RM și Guvernul Statului Kuwait pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Chișinău, 15.03.2010 http://www.fisc.md/Tratatepentrevitaredubleiimpuneri.aspx/ro/lege/tratate/tratate_evitarea/

2. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Irlandei pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit, Londra, 28.05.2009 http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx/ro/lege/tratate/tratate_avoidarea/
3. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Republicii Portugheze pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit, Lisabona, 11.02.2009 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
4. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Republicii Cipru pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit, Nicosia, 28.01.2008 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
5. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Finlanda pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Helsinki, 16.04.2008 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
6. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Spaniei pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Chișinău, 08.10.2007 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
7. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Marelui ducat de Luxemburg pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Chișinău, 11.07.2007 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
8. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Statului Israel pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Tel Aviv, 23.11.2006 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
9. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Macedoniei pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Skopje, 21.02.2006 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
10. Convenție între Guvernul RM și Consiliului de Miniștri al Serbiei și Muntenegrului pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe proprietate, Chișinău, 09.06.2005 http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidarea_dubleiimpuneri.aspx
11. Convenție între Republica Moldova și republica Slovacă pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe proprietate, Ljubljana, 31.05.2006 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
12. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Croației pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Chișinău, 30.04.2005 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
13. Protocol din 14.10.2004 la Convenția dintre Republica Moldova și Republica Cehă pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
14. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Republicii Austria pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate, Viena, 29.04.2004 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
15. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Kîrgîze pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, Bișkek, 17.04.2004 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
16. Convenție între Republica Moldova și Republica Elenă pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate, Chișinău, 29.03.2004 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
17. Convenție între Republica Moldova și Bosnia și Herțegovina privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate, Saraevo, 08.12.2003 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>

18. Convenție între Republica Moldova și Republica Slovacă pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate, Chișinău, 25.11.2003 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
19. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Republicii Albania pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, Porto, 06.12.2002 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
20. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Tadjikistan pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate (capital), Dușanbe, 05.11.2002 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
21. Acord între Republica Moldova și Republica Armenia pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate, Chișinău, 06.10.2002 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
22. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Canadei pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit, Chișinău, 04.07.2002 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
23. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Republicii Italiene pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital și prevenirea evaziunii fiscale, Roma, 03.07.2002 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
24. Convenție între Republica Moldova și Regatul Țărilor de Jos pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și capital, Chișinău, 03.07.2000 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
25. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Populare Chineze pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit, Beijing, 07.06.2000 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
26. Convenție între Republica Moldova și Republica Kazahstan pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și proprietate, Astana, 15.07.1999 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
27. Convenție între Republica Moldova și Republica Cehă pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate, Praga, 12.05.1999 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
28. Acord între Guvernul RM și Consiliul Federal Elvețian pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe capital, Berna, 13.01.1999 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
29. Convenție între Republica Moldova și Republica Bulgaria pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate, Sofia, 15.09.1998 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
30. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Turcia pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit și prevenirea evaziunii fiscale, Chișinău, 25.06.1998 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
31. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Letonia pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, Riga, F25.02.1998 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
32. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Estonia pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, Tallin, 23.02.1998 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
33. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Lituania pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, Minsk, din 18.02.1998 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
34. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Republicii Azerbaidjan pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe proprietate, Baku, 27.11.1997 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>

35. Acord între Guvernul RM și Guvernul Federației Ruse privind evitarea dublei impuneri pe venit și pe proprietate și prevenirea evaziunii fiscale, Moscova, 12.04.1996 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
36. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Ucrainei pentru evitarea dublei impuneri pe venit și pe proprietate și prevenirea evaziunii fiscale, Chișinău, 29.08.1995 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
37. Acord între Republica Moldova și Republica Ungară privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale referitor la impozitele pe venit și proprietate, Budapesta, 19.04.1995 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
38. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Uzbekistan privind evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale în materie de impozite pe venit și pe avere, Chișinău, 30.03.1995 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
39. Convenție între Guvernul RM și Guvernul României pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitele pe venit și pe capital, Chișinău, 21.02.1995 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
40. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Belarus privind evitarea dublei impozitări și prevenirea evaziunii fiscale referitor la impozitele pe venituri și bunuri, Minsk, Chișinău, 23.12.1994 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
41. Convenție între Republica Moldova și Republica Polonia privind evitarea dublei impuneri pe venit și pe proprietate și prevenirea evaziunii fiscale, Varșovia, 15.11.1994 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
42. Acord între Guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și Guvernul Belgiei pentru evitarea dublei impuneri a veniturilor și a proprietății, Bruxelles, 17.12.1987 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
43. Convenție între Guvernul Japoniei și Guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste privind evitarea dublei impuneri referitoare la impozitele pe venituri, Tokio, 18.01.1986 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
44. Acord între Guvernul Uniunii Republicilor Sovietice Socialiste și Guvernul Republicii Federative Germania pentru evitarea dublei impuneri a veniturilor și a proprietății, Bonn, 24.11.1981 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
45. Acord între Guvernul RM și Guvernul Sultanatului Oman pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Muscat, 03.04.2007 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>
46. Convenție între Guvernul RM și Guvernul Marii Britanii și Irlandei de Nord pentru evitarea dublei impuneri și prevenirea evaziunii fiscale cu privire la impozitul pe venit și pe capital, Chișinău, 08.11.2007 <http://www.fisc.md/Tratatepentruavoidareadubleiimpuneri.aspx>

Acorduri privind principiile impozitării indirecte:

47. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Belarusi privind principiile perceperii impozitelor indirecte la exportul și importul mărfurilor (lucrărilor), Minsk, 11.02.1999, "Tratate internaționale", 1999, volumul 23, pag.81 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratateprivindimpozitelorindirecte.aspx>
48. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Kazahstan privind principiile perceperii impozitelor indirecte la exportul și importul mărfurilor (lucrărilor, serviciilor), Chișinău, 12.06.1997, "Tratate internaționale", 1999, volumul 23, pag.159 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratateprivindimpozitelorindirecte.aspx>
49. Acord între Guvernul RM și Guvernul Federației Ruse privind principiile perceperii impozitelor indirecte în comerțul reciproc, Chișinău, 29.05.2001 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratateprivindimpozitelorindirecte.aspx>
50. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Uzbekistan privind principiile perceperii impozitelor indirecte la exportul și importul mărfurilor (lucrărilor, serviciilor), Tașkent,

- 17.12.1998, "Tratate internaționale", 1999, volumul 23, pag.375 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratateprivindimpozitelorindirecte.aspx>
51. Acord privind principiile perceperii impozitelor indirecte la exportul și importul mărfurilor (lucrărilor, serviciilor) dintre statele participante la Comunitatea Statelor Independente, Moscova, 25.11.1998, "Tratate internaționale", 2001, volumul 25, pag.243 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratateprivindimpozitelorindirecte.aspx>

Acorduri privind colaborarea și asistența reciprocă:

52. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Belarus privind colaborarea și asistența reciprocă în problemele respectării legislației fiscale, Minsk 29.06.2000 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratateprivindcolaboarareasiasistentareciproca.aspx>
53. Acord între Statele membre ale comunității statelor independente privind colaborarea și asistența reciprocă în problemele respectării legislației fiscale și combaterea contravențiilor în acest domeniu, Minsk, 04.06.1999 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratateprivindcolaboarareasiasistentareciproca.aspx>
54. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Uzbekistan privind colaborarea și asistența reciprocă în problemele respectării legislației fiscale, Chișinău, 10.02.1998 <http://www.fisc.md/Tratateprivindcolaboarareasiasistentareciproca.aspx>
55. Acord între Guvernul RM și Guvernul Republicii Azerbaidjan privind colaborarea și asistența reciprocă în problemele respectării legislației fiscale, Baku 27.11.1997 <http://www.fisc.md/Tratateprivindcolaboarareasiasistentareciproca.aspx>
56. Acord între Guvernul RM și Guvernul Federației Ruse privind colaborarea și asistența reciprocă în problemele respectării legislației fiscale, Moscova, 08.10.1996 – pe portalul oficial al SFS – <http://www.fisc.md/Tratateprivindcolaboarareasiasistentareciproca.aspx>

Tratate privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală:

57. Protocolul de modificare a Convenției Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală, Paris, 27.01.2011 http://www.fisc.md/Tratate_privind_asistenta.aspx
58. Convenția Organizației pentru Cooperare Economică și Dezvoltare privind asistența administrativă reciprocă în materie fiscală, Paris, 27.01.2011 – pe portalul oficial al SFS – http://www.fisc.md/Tratate_privind_asistenta.aspx

Acte legislative și normative

1. Constituția RM adoptată la 29.07.1994, în vigoare din 27 august 1994.
2. Codul Fiscal al R. Moldova nr. 1163-XIII din 24.04.1997.
3. Legea cu privire la punerea în aplicare a Titlurilor I și II ale Codului Fiscal nr.1164-XIII din 24.04.1997.
4. Legea pentru punerea în aplicare a Titlului III a Codului fiscal nr.1417-XIII din 17.12.1997.
5. Legea pentru punerea în aplicare a Titlului IV a Codului fiscal nr.1054-XIV din 16.06.2000.
6. Legea pentru punerea în aplicare a Titlului V a Codului fiscal nr.407 din 27.06.2001.
7. Legea pentru punerea în aplicare a Titlului VI a Codului fiscal nr.1056-XIV din 16.06.2000.
8. Legea pentru punerea în aplicare a Titlului VII a Codului fiscal nr.9 4-XV din 01.04.2004.
9. Legea pentru punerea în aplicare a Titlului VIII a Codului fiscal nr.68-XVI din 05.05.2005.
10. Legea pentru punerea în aplicare a Titlului IX a Codului fiscal nr.317-XVI din 02.11.2006.
11. Codul Vamal al R. Moldova nr.1149-XIV din 20.07.2000.
12. Codul Penal al R. Moldova nr.985 din 18.04.2002.
13. Codul Contravențional nr.218 din 24.10.2008.
14. Legea privind finanțele publice locale nr. 397-XV din 16.10.2003.
15. Legea privind tariful vamal nr.1380 din 20.11.1997.
16. Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi nr.845 din 03.01.1992.
17. Legea privind sistemul bugetar și procesul bugetar nr.847-XIII din 24.05.1996.

18. Legea insolvenței nr.149 din 29.06.2012.
19. Legea cu privire la zonele economice libere nr.440-XV din 27.07.2001.
20. Legea cu privire la investițiile în activitatea de întreprinzător nr.81-XV din 18.03.2004.
21. Legea privind bugetul de stat pe anul 2013 nr.249 din 02.11.2012.
22. Legea privind Codul de conduită a funcționarului public nr.25 din 22.02.2008.
23. Hotărârea Guvernului cu privire la modul și cuantumul de deducere a cheltuielilor neconfirmate de contribuabil documentar nr.485 din 4.05.1998.
24. Hotărârea Guvernului privind Declarația cu privire la impozitul pe venit nr.596 din 13.08.2012.
25. Hotărârea Guvernului cu privire la aprobarea formularelor tipizate ce atestă rezidența și impozitul pe venit achitat de către nerezidenți în Republica Moldova nr.101 din 05.02.2013.
26. Hotărârea Guvernului privind aprobarea formularelor aferente activității și veniturilor nerezidenților, precum și modului de completare a acestora nr.1395 din 08.12.2008.
27. Regulamentul privind organizarea și funcționarea organelor Serviciului Fiscal de Stat, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.1736 din 31.12.2002.
28. Regulamentul privind serviciul de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.998 din 20.08.2003.
29. Regulamentului cu privire la constituirea și utilizarea fondului rutier, aprobat prin Hotărârea Parlamentului RM Nr.893 din 26.06.1996.
30. Regulamentul privind modul de calculare a obligațiilor fiscale în cazul efectuării operațiunilor în valută străină, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.488 din 04.05.1998.
31. Regulamentul cu privire la reglementarea înscrisurilor în conturile personale ale contribuabililor, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.103 din 09.12.2005.
32. Regulamentul privind stingerea obligației fiscale prin compensare, aprobat prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr.42 din 07.07.2004.
33. Regulamentului-cadru privind principiile generale de instituire și funcționare a posturilor fiscale, aprobat prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.776 din 17.06.2013.
34. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.1 din 03.01.2001 privind instituirea și funcționarea posturilor fiscale permanente la întreprinderile producătoare de alcool etilic și băuturi alcoolice tari.
35. Regulamentul cu privire la modul de confirmare a donațiilor pentru scopuri filantropice și/sau de sponsorizare, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.489 din 04.05.1998.
36. Regulamentului cu privire la modul de evidență, evaluare și vânzare a bunurilor confiscate, fără stăpân, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive, a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune și a comorilor, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr.972 din 11.09.2001.
37. Regulamentul cu privire la modalitatea efectuării amnistiei fiscale în sistemul de evidență al Serviciului Fiscal de Stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 638 din 08.06.2007.
38. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.30 din 21.03.2005 cu privire la procedura de încheiere, acțiune și reziliere a Acordului privind acordarea scutirii de plată a impozitului pe venit a întreprinderilor al căror capital social este constituit sau majorat prin contribuția ce depășește suma echivalentă cu 250 mii USD și 2 mln. USD.
39. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.4 din 03.09.2002 cu privire la procedura de încheiere, acțiune și reziliere a Acordului privind scutirea de plata impozitului pe venit a agenților micului business și a gospodăriilor țărănești (de fermier).
40. Regulamentul privind deschiderea modificarea și închiderea conturilor la băncile licențiate din R. Moldova, aprobat prin Hotărârea B.N.M. nr.297 din 25.11.2004.
41. Regulamentul privind crearea și funcționarea birourilor de autodeservire a contribuabililor, aprobat de I.F.P.S. la 03.12.2008.
42. Regulamentul cu privire la unele aspecte ce țin de verificarea obligațiilor fiscale ale persoanelor fizice-cetățeni, aprobat prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.194 din 29.10.2004.

43. Regulamentul cu privire la funcționarea Comisiei republicane permanente pentru organizarea expertizei, evaluării și comercializării bunurilor sechestrate, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 591 din 20.05.2003.
44. Regulamentul cu privire la Registrul unic al mașinilor de casă și control, Anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28 aprilie 1998.
45. Regulamentul cu privire la aplicarea mașinilor de casă și control pentru efectuarea decontărilor în numerar, Anexa nr.5 la Hotărârea Guvernului nr. 474 din 28 aprilie 1998.
46. Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.77 din 30.01.2008.
47. Regulamentul cu privire la determinarea obligațiilor fiscale aferente impozitului pe venit al persoanelor fizice care nu practică activitate de întreprinzător, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.77 din 30.01.2008.
48. Regulamentul cu privire la reținerea impozitului pe venit la sursa de plată din alte plăți decât salariul, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.77 din 30.01.2008.
49. Regulamentul privind modul de aplicare a impozitului pe venitul persoanelor fizice și juridice rezidente antrenate în realizarea proiectelor de asistență tehnică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 246 din 8 aprilie 2010.
50. Regulamentul cu privire la reținerea impozitului pe venit din salariu și din alte plăți efectuate de către patron în folosul angajatului și a formularelor ce atestă reținerea impozitului pe venit la sursa de plată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 10 din 19.01.2010.
51. Regulamentul cu privire la modul de divizare a veniturilor obținute de către nerezidenți din sursele din R. Moldova și a veniturilor obținute peste hotarele ei, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.490 din 04.05.1998.
52. Regulamentul privind restituirea persoanelor fizice care nu desfășoară activitate de întreprinzător a sumelor aferente impozitului pe venit achitate/reținute în plus, aprobat prin Ordinul Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.770 din 14.09.2011.
53. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.586 din 01.11.1999 cu privire la aplicarea T.V.A..
54. Regulamentul privind restituirea taxei pe valoarea adăugată, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 93 din 01 februarie 2013.
55. Regulamentul privind modul de aplicare a cotei zero a TVA la livrarea pe teritoriul țării a mărfurilor și serviciilor destinate proiectelor de asistență tehnică și proiectelor de asistență investițională aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 246 din 8 aprilie 2010.
56. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.6 din 19.03.2001 privind instituire sistemului de marcarea cu timbre de acciz a mărfurilor din țară (indigene) și de import pasibile accizelor.
57. Regulamentul privind modalitatea de marcarea cu „Timbru de acciz. Marcă comercială de stat” a producției alcoolice supuse accizelor aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1481 din 26.12.2006.
58. Regulamentului privind modul de solicitare a certificatului de acciz, de completare a declarației privind accizele și modul de evidență a mărfurilor supuse accizelor expediate (transportate) din încăperea de acciz, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 843 din 18.12.2009.
59. Regulamentul privind restituirea accizelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1123 din 28.09.2006.
60. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.7 din 03.04.2001 cu privire la restituirea sumelor accizelor.
61. Regulamentul Ministerului Finanțelor nr.282 din 25.05.1998 cu privire la ordinea perfectării actelor și percepției plăților vamale la importul în R. Moldova a mărfurilor supuse accizelor.
62. Instrucțiunea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind evidența contribuabililor, aprobată prin Ordinul I.F.P.S. nr.299 din 02.05.2012.

63. Instrucțiunea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat privind modul de prezentare a dărilor de seamă fiscale în formă electronică, aprobată prin Ordinul nr. 183 din 30.03.2012.
64. Instrucțiunea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.11 din 19.12.2005 cu privire la modul de ridicare, predare și comercializare a bunurilor sechestrate a căror valoare nu depășește 10000 lei.
65. Instrucțiunea Inspectoratului Fiscal Principal de Stat nr.14 din 19.12.2001 cu privire la reținerea impozitului pe venit la sursa de plată.
66. Instrucțiunea privind restituirea sumelor T.V.A., aprobată prin Ordinul I.F.P.S. nr.188 din 17.11.2005.
67. Instrucțiunea Ministerului Finanțelor nr.10 din 23.07.2001 privind restituirea sumelor T.V.A.
68. Instrucțiunea Ministerului Finanțelor nr.03 din 16.08.2002 cu privire la modul de calculare și achitare a accizelor.
69. Instrucțiunea Ministerului Finanțelor nr.4 din 07.12.1999 privind modul de percepere de la populație și transferare în buget a impozitelor și taxelor locale de către primărie.
70. Instrucțiunea privind modul de calculare, evidență și achitare a impozitelor și taxelor locale administrate de serviciul de colectarea impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, anexa nr.2 la Hotărârea Guvernului nr.998 din 20 august 2003.
71. Ordin nr. 698 din 22.08.2011 cu privire la stabilirea formei și modului de prezentare a dărilor de seamă fiscale prin metode automatizate de raportare electronică.
72. Ordin nr.02 din 14.01.2008 despre aprobarea Indicațiilor metodice privind organizarea și exercitarea vizitelor fiscale la contribuabili.
73. Concepția Reformei Fiscale, aprobată prin Hotărârea Parlamentului nr.1165-XIII din 24.04.1997.
74. Codul etic al funcționarului fiscal, aprobat prin Ordinul I.F.P.S. nr.400 din 10.11.2008.

Practica judiciară

1. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție cu privire la unele aspecte de aplicare a prevederilor legislației fiscale la examinarea litigiilor despre urmărirea impozitelor și taxelor, aplicarea sancțiunilor de către organele fiscale nr.25 din 15.07.2002.
2. Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție a RM cu privire la practica judiciară de aplicare a unor prevederi ale legislației fiscale nr.13 din 27.03.1997//Culegeri de hotărâri explicative, Chișinău, 2000, p.19; Culegeri de hotărâri explicative, Chișinău, 2002, p.25.

Arhiva Curții Supreme de Justiție

1. Dosarul nr.3ra-865/2013
2. Dosarul nr.2rac-378/2013
3. Dosarul nr.3ra-1413/2013
4. Dosarul nr.3ra-1222/2013
5. Dosarul nr.3ra-1355/2013
6. Dosarul nr.2rac-523/2013
7. Dosarul nr.3ra-1446/2013
8. Dosarul nr.3ra-1640/2013
9. Dosarul nr.3ra-1352/2013
10. Dosarul nr.3ra-1698/2013
11. Dosarul nr. 3ra-1218/2013
12. Dosarul nr. 3ra-1019/2013
13. Dosarul nr. 3ra-924/2013
14. Dosarul nr.3ra-999/2013
15. Dosarul nr.3ra -1273/2013
16. Dosarul nr.3ra-1280/2013
17. Dosarul nr.3ra-1265/2013

18. Dosarul nr. 3ra-1246/2013
19. Dosarul nr. 3ra-853/2013
20. Dosarul nr. 3ra-1018/2013
21. Dosarul nr.3ra-1193 /2013
22. Dosarul nr. 3ra-662/2013
23. Dosarul nr. 3ra-680/2013
24. Dosarul nr. 3ra-926/2013
25. Dosarul nr.3ra-826/2013
26. Dosarul nr. 3ra-1004/2013
27. Dosarul nr. 3r-179/2013

Literatură didactică și științifică:

Literatura editată în limba română:

1. Alecu Gheorghe, Drept fiscal și contencios fiscal, Editura Fundației România de Măine, București, 2010.
2. Armeanic Alexandru, Volcinschi Victor etc., Drept fiscal, Chișinău, 2001.
3. Bălan Emil, Drept fiscal, Ediția 4, Editura CH BECK, 2007.
4. Bufan R., Drept fiscal al afacerilor, Editura Brumar, Timișoara, 2003.
5. Bufan R., Tratat de drept fiscal, Partea Generală, Editura Lumina-Lex, București, 2005.
6. Bota M., Drept financiar și fiscal, Note de curs, 2003.
7. Condor Ioan, Procedura fiscală, Editura Tribuna Economică, București, 2000.
8. Condor Ioan etc. Drept fiscal, Vol. I., Editura Fundației România de Măine, București, 2007.
9. Condor Ioan etc. Drept fiscal, Vol. II., Editura Fundației România de Măine, București, 2007.
10. Codul fiscal, 2010, Norme de aplicare, Procedura fiscală, Editura Juris Argesis, 2010.
11. Duca Emilian, Codul Fiscal al României – comentat și adnotat, Editura Universul Juridic, București, 2013.
12. Duca Emilian, Codul de procedură fiscală – comentat și adnotat, Editura Universul Juridic, București, 2010.
13. Manualul judecătorului pentru cauze civile. Coordonator: M.Poalelungi, E.Belei etc. – Chișinău: Î.E.P.Tipografia Centrală, 2013.
14. Manole T., Finanțele publice locale, Chișinău, Editura Cartier, 2000.
15. Munteanu Igor, Lariușina Tatiana, Ioniță Veaceslav, Sistemul impozitării neoficiale, Editura Cartier, Chișinău, 2007.
16. Niculeasa Madalin Irinel, Creanțele și obligațiile fiscale, Editura CH Beck, București, 2009.
17. Niculeasa Madalin Irinel, Politica fiscală, Aspecte teoretice și practice, Editura CH Beck, București, 2009.
18. Niculeasa Madalin Irinel, Soluționarea contestațiilor în materie fiscală, Editura CH Beck, București, 2009.
19. Niculeasa Madalin Irinel, Tratat de drept financiar și fiscal public, Editura Universul juridic, București, 2011.
20. Niță Nelu, Drept financiar și fiscal, Editura Tipo Moldova, Iași, 2010.
21. Olcescu P., Tratat de drept financiar și fiscal, Iași, Editura Contes, 2000.
22. Popa D. Constantin, Drept financiar și fiscal – curs universitar, Editura Lumina Lex, 2008.
23. Stancu Radu, Stănculescu Sorin, Alecu Gheorghe, Drept financiar și fiscal, Editura Fundației Româniia de Măine, București, 2009.
24. Șaguna Dan Drosu, Procedura fiscală, București, 1996.
25. Șaguna Dan Drosu, Drept fiscal, Ediția 5, Editura C. H. Beck, București, 2013.
26. Șaguna Dan Drosu, Tofan Mihaela, Drept financiar și fiscal european, Editura CH Beck, București, 2010.
27. Șaguna Dan Drosu, Drept financiar și fiscal, Ediția 4, Editura All Beck, București, 2011.

28. Văcărel I., Bercea Fl., Bistriceanu Gh. etc., Finanțe publice, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1992.

Literatura editată în alte limbi:

29. Astier Françoise, Finances publiques, Droit budgétaire, Paris, 1998.
30. David C., O. Fouquet, B. Ploquet, P.F. Racine, Les grands arrêts de la jurisprudence fiscale, 3eme, Ed. Dalloz, 2000.
31. Демин А.В., Налоговое право России, Moscova, Издательство РУМЦ ЮО, 2006.
32. Еналеева И.Д., Сальникова Л.В., Налоговое право России, Moscova, Издательство Юстицинформ, 2006.
33. Кучеров И. И., Налоговое право, Moscova, Editura Юринформ, 2001.
34. Крохина А., Налоговое право, Moscova, Издательство: "Юнити-Дана", 2009.
35. Курбатова О. В., Н. В. Малахова, Ю. С. Тихомирова, Н. Д. Эриашвили, Налоговое право, Moscova, Издательство: "Юнити-Дана, Закон и право", 2007.
36. Lolumiere P., Les finances publiques, Paris, Armand Colin, 1970.
37. Мананников О.В., Налоговое право России, Moscova, Издательство Дашков и К, 2004.
38. Миляков Н.В., Налоговое право, Moscova, Издательство ИНФРА-М., 2008.
39. Nelson Grand S., Dale A. Whitman, Real estate finance law, University of California, Los Angeles, University of Missouri-Columbia, 2001.
40. Paysant André, Finances publiques, Edition Dalloz, Paris, 1999.
41. Пепеляев С. Г., Налоговое право, Moscova, Юрист, 2004.
42. Виноцкий Д. В., Субъекты налогового права, Moscova, Editura М. Норма, 2000.
43. Виноцкий Д. В., Налоговое право, Moscova, Editura М. Норма, 2004.
44. Землин А. И., Налоговое право, Moscova, Editura ИНФРА-М, 2005.
45. Зрелов Александр, Кваша Юрий, Харламов Михаил, Налоговое право: конспект лекций, Moscova, 2009.